

Sálto Sámesiebrre-NSR

Salten sameforening-NSR

NVE

nve@nve.no

Høringsuttalelse til melding om utredningsprogram for Musken kraftverk

Sálto Sámesiebrre-NSR er et lokallag av Norske Samers Riksforbund og dekker områdene i nordre deler av Nordland, med Nord-Salten/Salten som hovedområde.

Prinsipielt er Sálto Sámesiebrre-NSR (heretter kalt SSS-NSR) tilhenger av miljøvennlig kraftproduksjon. Vi støtter også det som står beskrevet i 1. avsnitt i kap. 1.2 Hensikten med tiltaket. Her står det «*Etablering av Musken kraftverk er et ledd i å oppnå målsetningen om å fremme næringslivet samt styrke og bevare det lulesamiske samfunnet i Musken*». SSS-NSR ser det som positivt at det etableres næringsvirksomhet i Musken. Opprettholdelse av bosetning i Musken er etter vårt syn viktig, da opprettholdelse av en levekraftig bosetning her er viktig i arbeidet med å bevare og styrke lulesamisk språk og kultur.

I denne uttalelsen vil vi komme med innspill på forhold som vi mener må utredes nærmere før den endelige planen legges ut til høring. Først vil vi imidlertid komme med noen generelle kommentarer til Meldingen.

Beskrivelsen av reindrifta i kap. 7.9 etter SSS-NSRs syn slett og inneholder både feil og mangler. Vi forutsetter at det blir gjort et bedre arbeid i utredningen og at mulige konsekvenser for reindrifta blir utredet tilstrekkelig.

Beskrivelsen av området har også flere mangler. Det sies bl.a. at det er skinn fjellvegetasjon i Niejdavágge. Etter vårt syn er dette et frodig område med gode sommerbeiter for rein. Det sies videre at Rombo-området ikke er beiteområde for husdyr. Området er i alle fall beiteområde for rein.

Så over til våre innspill på forhold som må utredes nærmere.

Samiske rettigheter

Denne utbyggingen er planlagt i et sentralt samisk område. Det finnes både individuelle og kollektive samiske rettigheter i området og til området. Disse rettighetene må avklares før et eventuell vedtak om utbygging kan finne sted.

I «*Meldingen med forslag til utredningsplan for Musken kraftverk*» (heretter kalt Meldingen) er de samiske rettighetene i og til området ikke nevnt. Det vises stort sett bare til eiendomsrettighetene og til fallrettighetene. I kap. 3.2 *Lovgrunnlag – særlige bestemmelser med hensyn til samiske/urfolk rettigheter til de aktuelle naturressursene* sies det noe om hvilke bestemmelser som kommer til anvendelse. Det konkluderes imidlertid i dette kapitlet med at prosjektet er i tråd med myndighetenes selvpålagte «rettslige, politisk og moralsk forpliktelse til å tilrettelegge forholdene slik at samene selv kan sikre og påvirke det samiske samfunnets utvikling». I kapittel 9 *Forslag til utredningsprogram* sies det ingenting om hvordan de samiske rettigheter i/til området skal sikres.

Som dere kjenner til har det vært et regjeringsutnevnt utvalg som har utredet de samiske rettigheter fra og med Troms og sørover – Samerettsutvalget II. Dette arbeidet er imidlertid ikke slutført. Før et endelig vedtak om utbygging kan fattes mener SSS-NSR at Samerettsutvalget II sitt arbeid må slutføres slik at de samiske rettigheter i/til området, både individuelle og kollektive, er avklart. Eventuelt må det i utredningsarbeidet finnes andre metoder for å kartlegge de samiske rettigheter til/i området og finnes måter å sikre at de samiske rettigheter blir ivaretatt. Her må Sametinget spille en sentral rolle i samarbeid med lokale samiske foreninger, organisasjoner, grunneierlag, lokalbefolkning og brukere av området, herunder reindrifta. En tiltakshaver kan ikke, selv om denne er same selv, på eget grunnlag konkludere med hvor langt de samiske rettigheter strekker seg og om prosjektet tar hensyn til disse.

Hvis ikke de samiske rettigheter til/i området utredes før et vedtak om utbygging skjer, vil SSS-NSR karakterisere det som et brudd på urfolksretten, grunnlovens § 110 a, ILO-konvensjon nr.169 og til internasjonale konvensjoner og avtaler.

Verneplaner

I kapittel 5 er forholdet til offentlige planer beskrevet. I 5.2 er forholdet til verneplanen for Tysfjord-Hellemobotn beskrevet. I denne beskrivelse er det en direkte feil. Her skrives det at prosjektområdet til Musken kraftverk ikke berører planene til vern. Niejdavágge og Rombovassdraget var med i det opprinnelige forslaget til nasjonalpark. At departementet i et senere brev skriver at grensene vil bli tilpasset slik at tiltaksområdet ikke blir omfattet forandrer ikke det faktum at dette området var med i det opprinnelige forslaget jf. St.meld 62 (1991-92).

Spørsmålet om vern og vurderinger av ulike verneformer, herunder nasjonalpark, og eventuelt størrelsen på verneområdet er så viktig at SSS-NSR mener det må utredes før en eventuell utbygging kan skje. Derfor bør dette tas med i utredningsprogrammet.

For uten om det vi har skrevet over mener SSS-NSR at forslaget til utredningsprogram er bra og er dekkende for et slikt inngrep. Når konsekvensutredningen er gjennomført og en eventuell endelig plan blir lagt ut på høring vil vi komme med en uttalelse til selve utbyggingen.

Narvik 1. august 2013

Hugo Kalstad
leder